

1. De inhoud van jullie methodiek
2. Herkomst en onderbouwing
3. Vergelijking met PG
4. Hoe kunnen Positieve Gezondheid en deze methode elkaar versterken

Inhoud:

SRH is ontwikkeld voor mensen die tijdelijk of langdurig professionele ondersteuning nodig hebben. Hun behoefte aan deze begeleiding en zorg is soms complex, meestal omdat er meerdere dingen door elkaar lopen, zoals een psychische aandoening, een verstandelijke beperking, werkloosheid, een verslaving, schulden, een complexe gezinssituatie of sociaal isolement. SRH is gebaseerd op principes van relationele zorg, kracht-, herstel- en omgevingsgericht werken.

Herstelondersteunende zorg is tegenwoordig de overkoepelende term voor allerlei vormen van zorg die het persoonlijk en maatschappelijk herstel ondersteunen. Onder persoonlijk herstel verstaan we het eigen proces van iemand om te herstellen van ontwrichtende ervaringen, de eigen identiteit terug te vinden, weer zelfregie en autonomie te verkrijgen en vaardigheden en zelfvertrouwen te herwinnen. Er is een verbinding met sociaal en maatschappelijk waarbij het gaat om het (weer) vervullen van betekenisvolle sociale relaties en het realiseren van een goede woon-, werk- en inkomenssituatie. Bij SRH wordt er tegelijkertijd aan persoonlijk en maatschappelijk herstel gewerkt. De SRH-methodiek helpt om een relatie op te bouwen en te onderzoeken wat iemand daadwerkelijk helpt om zijn kwaliteit van leven te verhogen. Deze ondersteuning is enerzijds gericht op wat nodig is in verband met kwetsbaarheid en anderzijds op het ontwikkelen en benutten van krachten. SRH is bedoeld om de steun die door hulpverleners gegeven wordt op een doelgerichte, effectieve manier te laten aansluiten bij de wensen en behoeften van mensen in hun herstelproces bij hun kwaliteit van leven.

De kern van de aanpak kan wordt samengevat in vier werkwoorden: verbinden, verstaan, verzekeren en versterken. De professional streeft naar het realiseren van een werkzame persoonlijk-professionele relatie (verbinden). Hij bouwt systematisch en afgestemd op de ander een relatie op en kan deze relatie als proces hanteren. Hij vormt een zo goed mogelijk beeld van wat vanuit het perspectief van de ander belangrijk is in relatie tot herstel/ontwikkeling en het behouden/en of verbeteren van kwaliteit van leven en welzijn (verstaan). Op basis van deze informatie biedt hij ondersteuning die enerzijds gericht is op de kwetsbaarheid (verzekeren) en anderzijds op het vergroten van mogelijkheden (versterken).

SRH is relationele en krachtgerichte zorg waarin op een methodische wijze gewerkt wordt aan het versterken van de mogelijkheden van de cliënt en de kwaliteit van herstelondersteunende omgevingen (sociale en fysiek). Onder methodisch handelen wordt verstaan op een systematische wijze aansluiten, in beeld brengen, leren begrijpen, doelen stellen, plannen maken, uitvoeren en zo nodig bijstellen. Hierbij kan er in de diverse fasen van het proces gebruik gemaakt worden van diverse hulpmiddelen. De aanpak bestaat uit 6 stappen: de zogenaamde 'Methodische cyclus'

1. Opbouwen en onderhouden van een 'werkzame' relatie;
2. Verzamelen van informatie;
3. Cliënt helpen wensen te formuleren, keuzes te maken en doelen te stellen;
4. Cliënt helpen een Persoonlijk Plan te maken (inclusief Ondersteuningsplan);
5. Plan helpen uitvoeren;
6. Proces volgen; leren van ervaringen, evalueren en bijstellen.

Herkomst en onderbouwing

SRH is in de jaren 80 van de vorige eeuw ontwikkeld door Jean-Pierre Wilken en Dirk den Hollander, zij raakten geïnspireerd door de verschillende rehabilitatiebenaderingen in Engeland, Amerika en Italië en hebben destijds de integrale methodiek ontwikkeld. De uitgangspunten van de methodiek waren en zijn om op basis van een gelijkwaardige samenwerking met cliënten, naastbetrokkenen en hulpverleners persoonlijke ondersteuning te bieden aan cliënten om zelfgekozen doelen te bereiken en volwaardig mee te doen in de samenleving. Onder integraal verstaan we dat we de mens als één geheel zien. De mens als individu met zijn mogelijkheden en kwetsbaarheden én de mens in relatie tot zijn omgeving. Integraal betekent dat je de mens als individu en in relatie tot zijn omgeving niet los van elkaar kan zien. Immers om te ontwikkelen en te herstellen zal je als individu vaardigheden moeten ontwikkelen en zal de omgeving ruimte en steun moeten bieden om te kunnen participeren. De laatste vijftien jaar is de visie en methodiek van SRH sterk beïnvloedt door een drietal bewegingen welke vervolgens geïntegreerd zijn in SRH. De drie bewegingen zijn: de herstelbeweging (geïnspireerd door diverse ontwikkelingen en onderzoek op het gebied van herstel), de presentiebenadering (Andriës Baart) en het krachtgericht werken (positieve psychologie en het Strengths Model van Charlie Rapp en collega's). Bij krachtgericht werken is werken met de mogelijkheden die de samenleving biedt een belangrijke pijler.

In 2019 vindt er een naamswijziging plaats om aan daarmee de doorontwikkeling ook in de naam te laten zien. Systematisch Rehabilitatiegericht Handelen wordt Steunend Relationeel Handelen. Aanleiding is het onderzoek dat Jean Pierre Wilken gedaan heeft naar: wat verstaan cliënten onder goede zorg. Uit dit onderzoek komt naar voren dat de relatie de belangrijkste basis en bedding vormt om ondersteuning inhoud te geven. Er worden diverse ingrediënten genoemd die cliënten belangrijk vinden in relatie tot goede zorg. Deze ingrediënten heeft Jean Pierre Wilken geclusterd in vier kernhandelingen en deze zijn geïntegreerd in de methodiek van SRH. Het gaat om de vier kernhandelingen: verbinden, verstaan, verzekeren en versterken. Handelingen die duiden op de bedoeling van SRH, namelijk het willen verbinden met ander, de ander willen begrijpen, het willen ondersteunen bij kwetsbaarheid en willen ondersteunen bij het gebruiken en versterken van eigen mogelijkheden.

In 2015 is SRH door de erkenningscommissie langdurige GGZ erkend als goed onderbouwde interventie (<https://www.movisie.nl/interventie/systematisch-rehabilitatiegericht-handelen>). Uit de evaluatie werd onderstaande beschreven:

Uit evaluatieonderzoek blijkt dat SRH professionals handvatten, instrumenten en een kader geeft voor het beter communiceren en samenwerken met cliënten en met collega's. Er is na implementatie van SRH meer aandacht voor de relatie met de cliënt en diens mogelijkheden, wensen en krachten. Ook neemt de zelfredzaamheid van de cliënt toe. Cliënten zijn positief over de ondersteuning door professionals. Er zijn twee veranderingsonderzoeken gedaan naar de effecten van SRH. Daarin is aangetoond dat SRH heeft geleid tot een afname van de zorgintensiteit en van het aantal crisissituaties.

Op dit moment(2021 – 2022) is er een nieuwe aanvraag neergelegd bij de erkenningscommissie. Voor de laatste informatie zie bovenstaande website.

Vergelijking PG en SRH

Inleiding

PG en SRH hebben in 2021 met elkaar opgetrokken om te komen tot [een tool](#) voor organisaties en medewerkers om duidelijkheid te geven over de overeenkomsten, de verschillen en hoe vSRH en PG elkaar kunnen versterken.

Visie en uitgangspunten.

In de basis hebben PG en SRH beiden een brede kijk op gezondheid en denken vanuit de stroming: de positieve psychologie. Beiden zijn gericht om het vermogen om vorm en invulling te geven aan kwaliteit van leven en welzijn van de ander aan te spreken en dat de ander zoveel mogelijk de eigen regie heeft. PG en SRH werken zowel preventief als curatief en SRH wordt ingezet als begeleidingsmethodiek in de zorg.

Andere overeenkomstige uitgangspunten zijn: een betekenisvol leven staat centraal; het perspectief (het doel) van de ander is leidend; het belang van de leefomgeving; het uitgaan van krachten, levenswijsheid en eigen regie, problemen oplossen met eigen krachten en ervaringen; bewustwording van eigen verhaal, identiteit, behoeften en wensen en aandacht voor de veerkracht van de ander.

Kwaliteit van leven en zingeving is in beiden sterk verankerd. Bij SRH is dit het centrale concept en uitgangspunt bij de levens- en persoonlijke domeinen. Bij PG is Kwaliteit van leven en zingeving onderdeel van het Spinnenweb. Dat betekent dat de ordening anders is, maar de intentie hetzelfde is.

Attitude

In de basisattitude sluiten PG en SRH naadloos bij elkaar aan, een aantal overeenkomsten zijn: ruimte voor het verhaal van de ander; aandachtig luisteren; open houding; ondersteuning bieden; aansluiten bij de anderen gelijkwaardigheid/evenwaardigheid is uitgangspunt in contact.

Methode

PG werkt vanuit 'het andere gesprek voeren' met de vijf vragen, zie 'het Actiewiel met 5 stappen om verder te komen' en SRH werkt vanuit de vier kernhandelingen: verbinden, verstaan, verzekeren en versterken als kompas om daarmee ook te reflecteren op je werk. Daarbij heeft SRH als fundament voor de basisattitude de presentiebehandeling geïntegreerd. De inhoud van de vijf vragen komen ook binnen SRH aanbod, maar niet specifiek, de kernhandelingen worden ook bij PG ingezet maar niet bewust.

SRH werkt met de methodische cyclus, zie onderdeel inhoud SRH en PG werkt met het spinnenweb.

Hoe kunnen PG en SRH elkaar versterken.

Dat is een mooie vraag, waar inmiddels de eerste stappen ingezet zijn, o.a. de gesprekken die gevoerd zijn hebben [het document](#) opgeleverd. Er zijn veel overeenkomsten beschreven en deze consensus is een basis geweest om te kijken naar hoe PG en SRH elkaar kunnen versterken. Hieronder lees je de kansen in het versterken.

Het spinnenweb met het andere gesprek is geïntegreerd in de methodische cyclus [van SRH](#). In de fase informatie verzamelen, waar Het Spinnenweb met verschillende hulpmiddelen vanuit SRH een plek heeft. Via de SRH-App kom je op de website van PG met Het spinnenweb.

Dit geeft de kans om binnen een keten van zorgpartners voor een cliënt/burger te zorgen voor eenduidigheid.

Door het integreren PG en het Spinnenweb en SRH zal samenwerking met andere disciplines vergemakkelijken.

Door te werken met PG en het Spinnenweb komt er binnen de zorg meer focus op gezondheid ipv op ziekte, zoals ook het ministerie van VWS dat inmiddels benadrukt, werken we zo mee aan een meer gepast gebruik van zorg en komt er nog meer aandacht voor het welzijn van een cliënt. En dat is passend nu het werk van de GGZ-professional steeds meer in de wijk plaatsvindt.

Door ook te werken met het Spinnenweb leert de hulpverlener ook een meer maatschappelijke taal te spreken in de gesprekken met een cliënt. Bij het versterken van PG en SRH zit de kans om die vervolg stap samen te zetten. Concreet betekent dit (januari 2022), dat we met een pilot starten bij GGz organisatie Emergis in Zeeland, waar met SRH gewerkt wordt. Zij zijn onderdeel van de Zeeuwse Zorg.... Waar gekozen is om als basis met PG te werken en een cliënt hiermee eenduidigheid en dezelfde taal hoort bij verschillende organisaties.

Jacquelin Zents, hoofdopleider Steunend Relationeel Handelen.

Februari 2022